

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

Előfizetési árak: Egész évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.	Felelős szerkesztő : Dr. GAAL ENDRE.	Megjelenik minden vasárnap. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetési díjak előre fizetendők.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dr. Gaal Endre lakásán (Szvoboda-ház, Csikszereda), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendők

Tények, következtetések.

Az örökös habozás után előre látható volt, hogy Kossuth ur mégis csak lenyeli az egeret, sőt lefogja nyelni a sünt is, ha szükség úgy hozza magával. Ez az ur Magyarország közjogára nagyobb szerencsétlenség volt, mint 1867. óta azok a tehetetlenségek együttvéve, kik a nemzet alkotmányát lomtárba juttatták, mert az az ur neve varázsával felkorbácsolta a kedélyeket, — a türelmet elviselhetlené tette, a nemzet egyhangú akarát az országházba összehozta, apja egise alatt kizáró hatalmába ejtette, s midőn már biztosítva volt az összetartás, a darutollas, sarkantyus scithákat szépen elvezette Bécsbe, honnan vatermörderrel és pántóliban tértek vissza. Hogy sikerül-e Magyarországon legalább fél-század alatt a nemzeti érzületet annyira összehozni, mint sikerült Kossuthnak, az nagy kérdés, mert a szocial-demokraciának bizonyára lesz többsége, de az nem fog nemzeti többség lenni, mivel az általunk feltételezett nemzeti többségnél jövőre nemcsak a bizalmatlanság és féltékenység uralja a kedélyeket, hanem a váratlan csalódás oly tétlenségbe ejtette a nemzeti akaratot, a melyből magához térni, új erőt gyűjteni ezalatt a nemzedék alatt meg sem is kísérli. Nincs remény tehát, hogy az a nemzeti többség, melynek az alkotmány kiterjesztése volt irva lobogójára, ily alakban többé összejöhessen más céllal, más feltételek mellett küzdő többségre pedig Magyarországnak most szüksége nincs.

Meg van ölve a lélek, a testtel már szabadon rendelkezhetik a léhaság. Játszani az adott szóval, megcsalni a kicsókolt bizalmat, látni, hogy száll a füstbe jövő és remény, a szeretettel a ragaszkodással, hogy küzködjik a tévedő emberben élő izzó szikra mig megejtheti: ez a lelki meghalás, melynél az emlékezet csak azért borul a felcicomázott katafalkra, hogy megátkozza azt a pillanatot, melyben a bizalom megszületett.

Ha volt valaha megsiratni valója a magyarnak, most van igazán, mert nem elég, hogy néhány kiégett ambíció hazát, nemzetet feledve, törli magát az idegen hatalom után; — ezek helye a csoportoson kínálkozó ekzisztenciákból könnyen pótolható volna; az sem okoz nagy lelki nyugtalanságot, — ha a magyarság egeről 2—3 ragyogó csillag alá szállt közönséges rögnek, megtörtént az régebben is; de az, hogy a lélek megölésénél nagyobbára azok a duhaj stréberek legyenek a kerítők, kiket a mívelt világ magából kiizzadott és kiket mi szerencsétlenség tárt karokkal fogadtunk, ez igazán kinos ébredés. Hát hiszen tudtuk mi azt, hogy mágnásaink a térfoglalásra mindig készen állottak s látjuk napjainkban is, hogy képesek veszettnél-veszettebb eszméket portálni saját érdekükben, sőt a keresztény szociálista üzelmek egyenesen az ok találmánya, de azt még sem hittük, hogy egy törött nemzeti zászlónyelért a magyar közép birtokos osztály töredéke is melléjük sorakozzék s a nagy licitáción parolázzon a zsidóság eltántorodott részével.

Elég szégyen volt eddig is, hogy némely képzelt nagyságok pártról-pártra ugráltak, a mint saját érdekük kívánta, az ilyenek a nyilvánosság előtt, minden tiltakozás mellett mégis elárulták a politikai üzérkedést, s bár piszkos kereskedés, némelyeknek nagyon jól fizetett. Magyarország kicsiny ahoz, hogy világ-politikát kövessen. Magyarország politikája a Lajtánál határolódik, legyen az jó vagy rossz, de arra, hogy ma alkotmány politikát kövessünk, holnap átugorjunk a közgazdasági kérdésekre, azután a nagyhatalmi állásnak tömjénezünk és a nemzetiségek felé is kokettirozzunk, mégis kicsinyek vagyunk. Ezek ugyan mind egymásból folynak, egymás támogatására vannak utalva, de arra, hogy bár külön-külön érvényesüljenek évtizedek, negyedszázadok szükségletnek. — Mi tehát nyargaló politikát nem követhetünk, s ha jó ismerőseink, jó barátaink bármilyen eszközökkel bizo-

nyos magaslattal elértek, nekünk nem szabad csupa barátságból hozzájuk csatlakozni csak azért, hogy a delelő pont hátrahagyása után céljainknak megfelelőbb pártállást keressünk.

Megtörtént tehát a pártszakadás s bár azok a képviselő urak, — kik Kossuth ur uszályát átsegítették vonszolni a 67-esekhez, nem tartják kötelességüknek lemondani: nem foghatjuk fel, minő okokkal, sőt minő arccal állanak a nyilvánosság elé, mert talán csak nem tartják oly hülyéknek a választókerületeket, hogy elhagyják nekik függetlenségi pártállásuk fenntartását, akkor midőn tényeik 67-esnél 67-tesebbet mutatnak.

Lemondani urak, lemondani Kossuth Ferenctől kezdve az utolsóig, mert — ha nem alkuvó függetlenségi program mellett választottak meg, tisztességgel másképp meg nem tartadják a mandátumot, mintha pártállásuknak és magatartásuknak megfelelő programmal újra megválasztatnak.

Lemondani, lemondani urak, emlékezzenek a 76-iki fuzióra, akkor is ez eset állott, akkor is csak így tehetek eleget a politikai tisztességnek.

Lemondani urak, lemondani, mert másképp az önök nevét nem lehet kimondani bizonyos szánalom nélkül. Elesett ember többé egyenesen nem járhat, a talaj sikamlós, minden lépés gyanus, s tényeik legyenek bár tükörtiszták, a gyanu élni fog a foncsor alatt. Az ilyen emberek előtt az országház kapuja zárva van a közvéleményben.

Eredménytelen munka.

Kezdjük ott: nálunk az emberek munkája nem érvényesül olyan mértékben, ahogy kellene, illetőleg vég-eredményében egyáltalán nem érvényesül.

Ma azok élnek jólétben, gond nélkül, akik a szó értelmében vett munkát lenéznek és ehelyett szerencsejátékkal, szélhámos spekulációkkal tartják fenn magukat és családjukat uri kényelemben Jelszavuk: „Semmit sem dolgozni és sokat keresni!”

És igazuk van. Magyarországon a tisztességes munka nem érvényesül. Az iparos hiába dolgozik jól, hiába

elégíti ki rendelőt, nem boldogul. Tele van elviselhetetlen terhekkel, hitelt nem élvez, de az elkészített munkát hitelbe kell kiadni. A kereskedő, ha forgalmat akar csinálni, cseh, osztrák és német áruval kell hogy felszerelje üzletét, mert magyar gyáripár nincs és az a néhány gyár, amely magyar árut állít elő, olyan drágán hozza azt forgalomba, hogy abból csak a bukás szélén álló kereskedők kérnek — hozomra. Az állami, városi és magánhivatalnokok kinlódnak. Testet-lelket ööl munkájuk abszolute nem érvényesül. Még csak megélhetésre is kevés a fizetésük. A szövetkezetek és úszorások jövőtől tengetik életüket.

A földmivelők is mindjobban unják eredménytelen munkájukat. Földet, házat pénzzé tesznek és kivándorolnak Amerikába, gyárakban, bányákban robotolni.

Szinte már közmondássá vált: Magyarországon nem érdemes dolgozni. És ez nem frázis, hanem szomorú tény. Napról-napra ijeszítően rosszabbodnak a viszonyok és hogy hova fog ez vezetni, senki sem tudja.

Azok, akik hivatva volnának az ország zilált, beteg helyzetén segíteni, mással töltik idejüket. A politikusok ezek, akik válság nélkül élni nem tudnak, akiket az ország nyomora egyáltalán nem érdekel.

Már ott tartunk, hogy a politika komédiává sülyedt. Minden nap új helyzet és minden nap nagyobb bizonytalanság. Hol kettészakadnak a pártok, hol újabb dörgedelmes és honmentő jelszavakkal egyesülnek és közben tart a nyomor, szegényedik mindjobban az ország és kivándorolnak az emberek.

Tisztelet adassék minden politikai pártnak. Jól van, legyen politika, hangozzanak a jelszavak, de az Istenért, törődjenek már egy kicsit ezzel a beteg, elszegényedett, segítségért ordító országgal is!

Haladjunk már egyszer mi is a többi kultur állam nyomdokain. Tegyük lehetővé, azoknak, akik igazán dolgoznak, hogy érvényesüljön a munkájuk, legalább annyira, hogy megéljenek belőle.

Végre is soká már nem tarthat ez a felfordított állapot. Vagy sürgősen segítenek rajta, vagy általánosan megunják az emberek az eredménytelen munkát és senki sem fog dolgozni. Akkor pedig nehéz lesz rendet teremteni!

Kőbányai sör- és ásványviz-raktár Csikszeredában.

Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli r. t. Budapest, V., Báthory-ut 5. — Haggemmacher kőbányai és budafoki sörgyárak r. t.

Főraktár Csikszereda részére: FAHNDRICH ZOLTÁN cégnél (Lux-féle ház).

Árjegyzék, azonnali palackesere mellett: Kászoni Salutaris és Répáti 1 literes palackban 20 fillér, félliteres palackban 17 fillér, nagybani vételnél árengedmény. Ezen gyógyvizeken kívül kaphatók még: Borszéki, Baross, Borhegy, Előpaták, Gloria, Fehérkői, Felsőrákosi Mária, Boholt, Kászonyakabfalva borpataki, Hargitaliget, Matild, Székely Selters és Szojkaik gyógyvizek.

Az árak helyben a házhoz, vidékre a csikszeredai vasuti állomásra szállítva értendők.

Kapható hordóban és naponta friss töltésű palackban az ország szerte elsőrendű minőségűnek elismert Haggemmacher-féle következő fajta sörök: „Király“-sör. — Salon à la „Pilsen“-sör. — „Bajor“-sör.

HIREK.

Pályázat kisipari mintaműhelyek elnyerésére.

A Székelyföld kisiparának fejlesztése céljából a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur Ö Nagyméltósága ez idén is tíz kisipari mintaműhelyre hirdetett pályázatot. A pályázat két mintaműhelyre nézve meddő maradván, Miniszter ur Ö Nagyméltóságának folyó évi 25061/VI. C. számú megbízása folytán ezennel újból pályázatot hirdettek a következő két mintaműhelyre:

1. Csikszereda városban felállítandó hentes műhelyre.

2. Székelyudvarhely városban felállítandó fenyőfakádár műhelyre.

Pályázhatnak szakmájukban kiváló előmenetelt tanusító, egyénileg megbízható oly székely iparos segédek, kik a Székelyföldön végleg megtelepedni és iparukat önállóan üzni szándékoznak.

Állami adományképpen kapják a fent elősorolt műhelyek a mintaszerű szerszám és gépfelszerelést és az ipar megkezdéséhez első szükségletül némi anyagkészletet.

A pályázat feltételei a következők:

1. Pályázhatnak székelyföldi illetőségű iparos ifjak, kik felszabadulásuk óta legalább 5 éven át segédmunkásként állandóan dolgoztak, nagykorúságukat elérték, katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy az alól mentesítve vannak

2. A pályázati kérvényhez csatolandó:

a) a munkakönyv,

b) a katonai szolgálati könyv, vagy a mentesítést igazoló okmány,

c) a szakképzettséget igazoló bizonyítványok mesterektől és kiállítási okmányok,

d) erkölcsi bizonyítvány,

e) orvosi bizonyítvány.

3. A kérvényben a folyamodó részéről leírása kívánatik annak, hogy:

a) hol és kinél szabadult föl,

b) ismereteinek bővítésére milyen tanulmányutakat tett és

c) a mintaműhely elnyerése esetén milyen munkákat szándékozik különösen előállítani.

4. A mintaműhely felszerelése 5 éven át az állam tulajdonát képezi s csak azután, ha az illető iparos a feltételeknek mindenben megfelelt, megvélegesen tulajdonába. Ez idő alatt, a mintaműhely odaitélésekor meghatározandó, egy vagy több inast köteles tartani és szakmájában kiképezni.

5. A pályázati kérvények a kereskedelemügyi m. kir. Miniszterhez címzendők és a marosvásárhelyi állami székelyföldi iparmúzeum igazgatóságához folyó évi december hó 10-éig beküldendők.

Marosvásárhely, 1909. évi november hó 4-én.

M. kir. állami ipari szakiskola igazgatósága Marosvásárhely.

— **Esküvő.** Vákár Lajos helybeli kereskedő e hó 27-én d. u. 3 órakor vezeti oltárhoz a csikszeredai róm. kath. templomban Sprenc Olga urhölgyet.

— **Értesítés.** Vármegyénk Alispánjához Budapestről a következő értesítés érkezett: A Kossuth-mausolium elkészült, Kossuth Lajos hamvait ez évi november hó 25-én csütörtökön délelőtt féltenként órakor fogjuk országos ünnepséggel a mausoliumban elhelyezni, az ünnepélyre a törvényhatóságot tisztelettel meghívjuk, a programot és tudnivalókat a napilapok fogják közölni, részvétel távirati bejelentését kérjük. Bárczy s. k. polgármester.

Felkérjük ennél fogva a vármegye területéről jelentkezni kívánókat, hogy ez iránti szándékukat alispán urral minél előbb közölni sziveskedjenek.

— **Állásnélküli tanítók és tanítónők figyelme.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter elrendelte, hogy azon okleveles tanítók és tanítónőkről, kik állomást nem nyertek, de helyettesítési megbízást elvállalni hajlandók volnának. — Jelentkezni lehet a a kir. tanfelügyelőségél. Jelentkezők oklevelüket és esetleges szolgálataikról szóló bizonyítványaikat is bemutatni kötelesek.

— **Halálozás.** Kricsa Péter gyergyószentmiklósi kereskedő e hó 11-én hunyt

el hosszas szenvedés után életének 67-ik évében. A megboldogult köztisztviselőben álló kereskedőnek temetése szombaton d. u. volt nagy részvét mellett.

— **Az agyagfalvi székely-émlék.**

A régi vajdó agyagfalvi székelyek emlékszóbor-ügye, most már a megvalósulás stádiumába jutott. Hargita Sándor szobrász, a székelyudvarhelyi állami kö- és agyagipari szakiskola művész igazgatója csinos emléket tervezett. A kiváló művészi érzékre való tervezetkivétel esetén teljesen alkalmas lenne a székely nemzetnek az agyagfalvi réthez fűződő, történelmi nevezettségű érzelmeihez és dicsőséges hazafiú ténykedéséhez. Az emlékmű 9 méter magasra és 5.75 méter szélességre van tervezve. Erdélyrészi anyagból előállítva. Az öt székely vármegyét Csik, Háromszék, Marostorda, Torda-aranyos és Udvarhely vármegyéket öt egyenlőből kifolyó oszlop allegorizálja, mint a székelység együttes erőssége, egyetértését. Talapzatán az öt székely vármegye ősi címere látható, míg a tetőzetet befejezésül kővankoson Szent István bronzból öntendő koronája ékesíti. Az alapítvány kemény kőből, cyclops fallal, babér bronzdiszitményekkel a két első sarkon a székelység dicsőségét jelképezi.

— **Táncestély.** A csikaplócái ifjúság folyó hó 25-én az iskola nagytermében Katalin-bált rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor. Családjegy 2 kor. — Kezdeté este fél 8 órakor.

A csikszépvízi ifjúság folyó évi november hó 20-án a Deák György nagytermében a községi szegényalap javára táncmulatságot rendezett.

A csikkarcfalvi iparos ifjúság e hó 25-én a község háza nagytermében jótékony célú táncmulatságot rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor, családjegy 2 kor.

— **Székely fiúk ipari elhelyezése.**

A székely szülők, de még az akció körül munkásságot kifejtő egyes előjáró tényezők sem tudják azt, hogy az állami gépgyárakba a székely fiuknak inasokul elhelyezése végleg be van szüntetve. Napnap után érkeznek kérések a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához a gyári elhelyezés kieszközölésére végett, amire a válasz természetesen csak elutasítható lehet. A kamara figyelmezteti az érdeklőket, hogy gyermekeiknek az állami gépgyárba bejutása reményéről mondjanak le, mert ezeket a tanoncnevelési intézményeket az állam már öt év előtt beszüntette, egyfelől azért, mert a gépiparban túlprodukcio állott elő s a székely fiuknak nem

mindenike biztosíthatja immár jövőjét. — legfőképpen pedig azért, mert tapasztalat szerint a gépiparban fölnevelkedett székely fiúk nekünk nem lévén gépgyáraink (a Székelyföldtől végleg elszakadtak. Ellenben a kamara magánipari műhelybe mindenféle iparra mostis naponként elhelyezi azokat a székely fiukat, kik legalább 4 elemi osztályt végeztek és 12-ik évüket betöltötték. állami ipari szakiskolába pedig minden iskolai év kezdetén ösztöndíj mellett helyez el olyan tanulókat, kik négy, gimnáziumi, vagy négy polgári iskolai osztályt végeztek. Az iparnemek megválasztását legcélszerűbb a kamarára bízni, mely ismerve az újabb mesterségeket is jobban meg tudja választani, mint az iparban tapasztalatban falusi szülők.

— **Budapesti főiskolai Székelykör.**

Budapesten 1901-ben egy kör alakult „Székely kör” címen s feladatául a fővárosba kerülő székely és erdélyrészi magyar fiúk anyagi és erkölcsi felkarolását tűzte ki. Mindenesetre ahhoz, hogy nemes feladatát megvalósíthassa, nem elég az önmaga gyenge ereje, hanem az erdélyrészi magyarok és székelyek által is bizonyos segílyre van szükségük. S csodálatos a közönyt, mellyel egész Erdély viseltetik ez egyesülettel szemben. Pedig a mi fiainkról van szó. A mi fiainkról, kiktől Erdélynek, szükébb hazánknak felvirágoztatását várjuk. Kikről azt reméljük, hogy majd szükébb tarsadalmunknak buzgó munkásai lesznek. De hát hogy várjuk ezt, ha testvéreink, apáik, anyáik, hazájuk nem siet segítségükre! Diák Otthont akarnak létesíteni erdélyrészi fiúk számára, mivel intézeteink, hatóságaink semmi segílyt nem nyújtanak. A kör ez iskolai év elején újra hozzálatott a munkához s hozzánk fordul, segítsétek öt. Vegyétek pártfogástokba, ne hagyjátok elveszni gyermekeinket. Támogassátok adományaitokkal. Minden adomány, melyet nyújtotok a székelység s Erdély váranak egy-egy erős köve. Minden megkeresés vagy adomány Jancsó Benedekhez, Budapest, VII. Hernád-u. 54. III. 3.) intézendő.

— **Gondatlanság áldozata.** Csicsói Kólemen Áronnak Erzsébet nevű 5-6 éves kis leánya a mezőn marhákat őrzött egy másik kis leánykával. Tűzet raktak s a tűz mellett melegegtek, szél a lángot a kis leány ruhájára fújta mire az lángot fogott s a gyerekek teste anyira összeégett, hogy az égési sebek következtében meghalt.

A SZÉKELYSÉG TÁRGÁJA.

Egy asszony.

Idegenek jöttek, egy szép vasárnapi délelőttön a mi kaszárnyánkba. Két fiatal leány.

A babérfák sürti lombátorai között a napsugár csak lopva tudott beférkőzni imitt-amott, míg a tenger kékje élénken villogott a közelben. Olyan meleg, közönséges vasárnapi délelőtt volt, amilyen nem egy akad nyaranta s aminőt már a két évig tartó gyöngyölet elején is torkig meguntunk már.

A két leány nem volt szép, legalább nekem nem, még a járásukból is hiányzott az a bizonyos előkelőség, tartásukból a kellem és báj, amely pedig majd mindegyik fiúmei bigó-leányban benne van.

Otomba cipőik nagyokat koppantak a folyosó cement kockáin. S ha egy-egy katonának utánunk bámult, izléstelenül összemosolyogtak.

Az egyik husz-huszonkét éves sötétbarna arcú, erősen fejlett leány volt, akinek sötét arcboréval azonban egy cseppet sem állott összhangzásban fénytelen, szőke haja, még kevésbé szürke szempárja. Vastag, sötétbarna ajkai meg minden gráciáz száműzték erős vonásairól.

A másikat kevés jóakarattal inkább lehetett volna csinosnak mondani, mert ennek legalább fekete haja s tüzes szemgyöngyű volt. Viszont ennek meg a termete volt alacsony s így ez rontotta az összbonyomást.

Az altisztek szobájába mentek.

Vályi meg én hamarosan lementünk a Corsia Deákra, hogy a nehéz manőver után valamelyest kifújhasunk magunkat. Alig mentünk azonban a Stazione Ferroviária, megfordultunk s mintha csak összeheszéltünk volna, egyenest a kaszárnyának tartoltunk. Előbb azonban kissé benéztünk a kis cukrászdába.

A kaszárnya kapujánál megálltunk.

— Te, — szölt Vályi, — láttad azt a nyulánk. szőke stranierát?

— Melyiket? — kérdeztem.

Azt hittem, hogy azt a szőket kérdezi, aki a cukrászdában volt alkalmazva s akinek üres óráinkban mi önkéntesek, unalomból udvarolási szoktunk.

— Azt, amelyik az előbb végig ment a kaszárnya folyosóján azzal a kis barnával.

— És mit akarsz vele?

— Hogy tetszik?!

Elnevettem magamat.

— No, nem vagyok valami nagyon elragadtatva tőle. Azt hiszem azonban, te sem! Ha enyhén akarom megbirálni, úgy legfeljebb annyit mondhatok róla, hogy megvárja. De még ez is túlzás lenne.

Vályi elkomolyodott.

— Nem is arról van szó, hogy talán nekem tetszik, hanem

— Hanem?!

— Hanem, hogy őszinte legyek, nagyon hasonlít valakihez, aki valamikor belelopta magát a szívembe és...

Hirtelen elhallgatott. Én gyorsan rend-

beszodtem magamat, mert azt hittem, valamelyik tiszt közelit, de Vályi intett:

— Senki.

— Akkor hát miért hallgattál el olyan hirtelen.

Elkomorodva intett kezével.

— Majd elmondom fent.

Lassan felhaladtunk az ócska lépcsőkön s bementünk az önkéntesek szobájába. Ott leheveredtünk az én szalmazsákomra.

Az ablakból pompás kilátás nyílt az öbölre s mint rendesen, ott könyökölt a kis hodmezővásárhelyi önkéntes az egyik ablaknál s úgy szemlélte a végtelen vizet. Nem hiába, hogy még csak fél éve volt tengerész, de mindig is a vizet bámulta. Mi már unos untig jól laktunk még a látásával is.

A Molo di „Longa” végénél vesztegelt a sötétszürke, zöldesbe játszó, hatalmas csatahajó, a Belluno s lomha teste kényelmesen nyult el az alig-alig megmozduló vízrengétegen. Amint pillantásom véletlenül reá esett, eszembe jutott a holnapi manőver s mindjárt meglegem lett még a gondolatától is.

Vályi törte meg az önkéntelen csendet.

— Érdekel téged egy egyszerű történet, egy történet, amely egy szegény asszony kalváriájáról beszél?

Csakugyan kíváncsi voltam a történetre, mely a sok előkészület folytán már szinte felszágta képzelő tehettségemet.

— Ha elmondod, szívesen hallgatom, — válaszoltam.

Egy pillanatig maga elé bámult s azután tompa, fojtott hangon beszélni kezdett.

— Anikor a műegyetemre iratkoztam föl, akkor voltam életemben legelőször Budapesten. Ez a város engemet is, mint annyit sok más, ki benne időzött, nemcsak meglepett, hanem szépsége szinte fanatikusá tett. S ez a bámulat s elragadtatás nemcsak az első hetekben vett rajtam erőt, hanem rabságában tartott mindaddig, míg benne időztem s még most is fogva tart. De nem is erről akartam néked mesélni.

— A szőkeről, — vágtam közbe segítőleg.

— Igen, igen. A szőkeről. Az én szőkémről. Fialat házaspárnál vettem lakást. Alig két év lehetett együtt. A férj valami gőzmalomban volt előmunkás. De ilyen goromba frátert még világeletemben sem láttam. Dacára, hogy házasságuk szerelmi frigykötés volt, napirenden volt közöttük a civodás, perlekedés. Ilyen alkalmakkor a fagraatlan férj válogatlan szidalmakkal s szitkokkal illette a kis asszonykát, ki nem mert a brutális emberrel kikötöni.

Az asszony feltűnő szépség volt. Ha végig ment az utcán, minden ember megfordult utána. De Vilma, dacára, hogy tudatában volt szépségének, még sem volt kacór asszony.

Akkor éppen tizenkilenc éves voltam. Ő meg tizenhét. Mindketten teli vágygal, szenvedélylyel, erővel, hévvel. S így rövidesen reám szállott az a rózsaszínű fátlyol, mely elveszi a férfiak éles látását, mely megvakít s édes álomba ringatja a képzeletet. Szerelmes lettem belé. Ez volt az én első komoly szerelmem.

Közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztőség!

Régi mizeriánk a rendőrség. Esztendővel ezelőtt nem hallottunk egyebet, mint a rendőrséget tudni.

Az utóbbi időben egy jóideig elhallgatott a nóta, megszüntünk a rendőrséget szidni. Talán megemberelte magát? Dehogy!

Aki a keddi és szerdai este a Vigadó kávéházban töltötte az estjét, meggyőződhetett arról, hogy bizony a csirkefogók most is úgy futkosnak, mint eddig s az emberek peure elleni nyereszkedő kísérletek csakugy napirenden vannak, mint eddig. Pedig ha félénkek voltak, eleget biztattak, hogy egy kis kurizsát vegyenek. Ugy látszik azonban, hogy ott vagyunk, ahol a mádi izraelita.

Kedden estére megérkezett két ur. Megtelepedett a Vigadó billiárdjának asztalán, kirakta olcsó portékáit s megkezdődött az ugynevezett játék. Tova egyfelire a társaság leadott 1200 koronát. Helyesebben a két idegen elnyerte azt. Ugyanez megisméltődött szerdán. Ez a játék tiltott játék, miniszteri rendelettel is megvan tiltva. De mit tehet a szegény rendőr, ha a helybeli rendőrkapitány a helyhatóság engedélyt megadta a két idegen urnak.

Megadta annak dacára, hogy tiltott szerencsejátékot rendeztek. Így lehet szentesíteni a büntetendő cselekményt.

A tekintetes Szerkesztő ur igen kitűnően érti a miniszteri rendeletek végtelen tömegében való kiutalást, felkérjük, nézzen utána ennek az esetnek s tegye meg a szükséges lépéseket, mert ilyen hallatlan rendszert még Mucsán sem lát az ember.

Egy jelenvolt.

Délutánonként együtt voltunk a kis szobában. S a két fiatal lélek, mint vidám, gondatlan veréb páros összebujva, feltárta egymás előtt minden titkát. Ő megtudta az én sorsomat, én az övét.

Elmondta, hogy egy iparosnak a leánya, kit a szülők kényszerítették a durva munkához, mert jól keresett.

Lassan, lassan úgy vettem észre, hogy a kis asszonyka módfelett szívesen vette át-rándulásomat a kis szobába s noha egyáltalában nem udvaroltam neki, hamarosan ő is belém szeretett.

Egy este, a férj nem volt otthon, — kitört belőlünk a szenvedély. S a csókok fekevesztett áradatként zuhogtak végig rajtunk. A szenvedélyt lehűtő pillanatokban néha-néha felillant az agyamban, hogy az, amit cselekszem, nem erkölcsös. Hogy a más asszonyát ölelem, másnak a tulajdonából esenem az élvezetek mézét. De azután reá tekintetem a gyönyörű asszonykára s ismét eltűntek a komor gondolatok, hogy helyet adjanak a gondtalan diák pajkos jókedvének.

— A regény, mint látom, jól indult, — szakítottam félbe barátomat.

— Hogy annál komorabb befejezésre legyen, — szólt Vályi szomorúan.

Szombat este volt. A férj ismét későn jött haza. Én már ágyban fektüdtem. Beszédéből kivettem, hogy alaposan felönthetett a garatra. Az asszonyt szidta. De ma még a szokottnál is durvábban viselkedett, mert kisvártatva erős csattanást hallottam.

E percben minden vérem a szívem felé tolt. Hogyan, az én hallatomra megüszkés

Más.

Ugy látszik megfődültek az emberek. Talán a sok munka miatt? Dehogy! Mert az már csak munkának mindegy, hogyha valaki a hivatalában a széken ül, telefon kagylóval a fején, kitarja pontosan a hivatalos órát és figyel a közönség rendelkezéseire, vagy pedig egyáltalában nem figyel, hanem szekiroz minket.

Ebben az esetben, tudniillik a helybeli telephonról van szó. Az ember zörget negyedóra számra. Ugy látszik, az az egyén, aki arra van hivatva, hogy éber figyelemmel lesse a villany csengőjét, a Haverda Mariska tárgyalása fölött elmélkedik. Mert különben érthetetlen volna ez az eljárás. Az pedig éppen borzasztó, hogy beszéd közben, anélkül, hogy elvégeznők a monológunkat, egyszerre csak kikapcsolnak s kiabálhatunk a szóztalan kagylónak. Pedig hát az igazság az, hogy akinek telephona van, az az államnak igen jó árban megfizeti ezt. Ezért az állam köteles a beszélőnek rendelkezésére állani, illetve olyan embert állítani oda, aki ezen kötelességének eleget is tesz. Ha pedig az odaállított, erre képtelenség nyilvánul, akkor azt áthelyezni, a csomagok csendes birodalmába, ahol a kedves sonkák, divatos kalapok és más diszkrét küldemények nem jadjulnak fel s a telephon mellé olyat rendelni ki, aki tudja azt, hogy nem a közönség van az ő bosszantására, hanem igenis ő van a közönség rendelkezésére.

Szerkesztő.

Laptulajdonos: **Dr. Nagy Béni.**

Sz. 2130—909. ki.

Hirdetmény.

A véderőről szóló törvény értelmében a legközelebbi ujonc állításra felhívott korosztályokba tartozó minden hadköteles tartozik a megelőző év november havában beiratás végett illetőségi községének vagy állandó tartózkodási helyének előjáróságánál írásban vagy személyesen jelentkezni

az én lilomtestű asszonyomat?! Ezt már nem tudtam elviselni. Ugy, ahogy voltam, egy szál fehér ruhában kirohantam a szobából, hogy segítségére siessék az asszonyoknak.

Vilma látásomra elájult. Férje pedig, kibén a szesz hatalmasan működött, irtózatossan megijedt. Rémes ordítással rohant ki a lakásból.

— A halál, a halál!! harsogta egyre, kidüledt szemekkel, reszkető ajakkal.

Valahol az utcán fogták le a rendőrök s vitték az őrszobába. Még ott is egyre a halált emlegette. Reggelre a megfigyelőbe szállították, hol konstatálták, hogy a szesz elvette az eszét, a delirium kitört rajta.

S most kezdődött az én kalváriám. A szerelmesek ettől a perctől fogva nem egyesülhettek.

Az asszony, mint látod, nem lett a feleségem. Az elmeszakértők véleménye teljesen tisztázott, a tekintetben, hogy a férj örültségében az ijedtség semminemű szerepet sem játszott. Az asszonyka még sem akart többet rólam hallani. A férje gyilkosának nem lehet sem hitvese, sem semmije. Pedig ő is szeretett engemet. Én pedig még most is szeretem. Nem tudok lemondani róla.

— És ő!

— Ő tudni sem akar felőlem. Pedig milyen boldogok lehetnénk most. De látod barátom, ilyen a fátum. Lehet, hogy ő épügy szenved e keresztt alatt, mint én s mégis elzárkózik előlem. Pedig most is szeret engemet. Ezt senki el nem vitatja tőlem.

Főkelt és ablakhoz lépett.

Amint visszaneztem reám, láttam, hogy egy könyecsepp csillog a szememben.

Azt aki ezt a jelentkezést a nélkül, hogy legyőzhetetlen akadályok hátráltatták volna elmulasztja, 10 koronától 200 koronáig terjedő pénzbírsággal büntetetik. A törvény eme rendelkezése következtében a városi tanács felhívja a Csíkszeredában tartózkodó hadköteleseket, a kik 1889, 1888 és 1887. években születtek, hogy az összeírás lajstromokba való felvételük végett november hó 30-ig hétköznapokon reggeli 8 órától déli 12 óráig és délután 2 órától 5 óráig vasár- és ünnepnapokon pedig 9 és 12 óra közt a városi jegyzőnél jelentkezzenek.

Csíkszereda, 1909. november 9.

A városi tanács.

Szám 2125—909. ki.

Hirdetmény.

Alulírt városi tanács által közhírré tétetik, hogy Csíkvármegye lótenyészési bizottsága folyó évi november hó 29-én d. e. 9 órakor a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszter ur által rendelkezésre bocsátott összegből kanca és csikó díjazást rendez, az erre vonatkozó feltételek a városi tanácsnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csíkszereda, 1909. évi november hó 11-én.

A városi tanács.

Szám 50—909. közb.

Árverési hirdetmény.

Csíkszereda város közbirtokossága részéről újólag közhírré teszem, hogy nevezett közbirtokosságnak tulajdonát képező „Odor” nevű erdőrészt mintegy 800 k. hold területen lévő 4178 m³ lucenyő haszonfa, 10524 m³ első minőségű bükk hasábfá és 3347 m³ dongfa 41,650 korona, azaz Negyvenegyezerhatszötven korona kikiáltási ár mellett Csíkszereda város tanácsánál 1909. évi december hó 5-én d. e. 9 órakor tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyílt szóbeli árverésen el fog adatni.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatok szintén 10 százalék bánatpénzzel látandók el. Az ajánlatban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverési feltételek és a becslésre vonatkozó közelebbi adatok a közbirtokosság elnökénél megtekinthetők. Csíkszereda, 1909. évi november hó 7-én.

Csíkszereda város közbirtokossága.

Dávid Lajos,
birtokossági elnök.

Sz. 823—1909. vrgh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csíkszeredai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 1264. számú végzése következtében Dr. Nagy Béni ügyvéd által képviselt J. B. Misselbacher javára 668 korona 67 fillér s jár. erejéig 1909. évi február hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1833 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bivalok, koci és házi butorok 188 korona 30 fillér tőke, ennek 1907. évi augusztus hó 13-tól járó 5¹⁰ os kamata és 7 korona költség erejéig nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csíkszeredai kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán végrehajtást szenvedő lakásán Csíkszeredában leendő megtartására 1909. évi december hó 3-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetük és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényeikk 107. és 108-ik §-ai

értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árvezés 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csíkszeredán, 1909. évi november hó 13-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Szám 265—1909. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csíkszentmártoni kir. járásbírósnak 1909. évi 249. V. 250/1. számú végzése következtében Dr. Szántó Samu ügyvéd által képviselt Niszal Fiverek csíkszeredai és Neumán Sekhwartz sepsiszentgyörgyi cégek felperesek részére 460 kor. 13 fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítésvégrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1053 kor. 94 fillerre becsült ingóságok a csíkszentmártoni kir. jbróság 1909. V. 449—2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Tusnádfaluban leendő megtartására határidőül 1909. évi november hó 29. és 30-ik napjának déli 9 órája kitzetük, amikor a bíróság lefoglalt bolti árúikkal s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek, készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáronalul is el fognak adatni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulaszták, mert különben csak a vételár fölszámolása alá tartoznak.

Kelt Csíkszentmártonon, 1909. évi november hó 15-ik napján.

Gondos István,
kir. bír. végrehajtó.

Szám 817—1909. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csíkszeredai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 1163. sz. végzése folytán Dr. Szántó Samu ügyvéd által képviselt Reis Lajos szegedi lakos végrehajtató részére végrehajtást szenvedő ellen 150 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 950 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csíkszeredai kir. járásbírósnak fenti sz. végzése folytán 150 korona tőkekövetelés már bíróság megállapított költségek erejéig a végrehajtást szenvedő lakásán Csíkszeredában leendő megtartására határidőül 1909. évi december hó 2-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitzetük, a mikor a bíróság lefoglalt ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára elrendeltetik.

Kelt Csíkszeredán, 1909. évi november hó 13-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

Személyesen tett borvásárlatomnál fogva abba a kellemes helyzetben vagyok, hogy a t. fogyasztó közönségnek, valamint ismét eladókknak igen jó savanyúvizhez való zöldes fehér

Asztali bort

50 literen 24 kr.
felüli vételnél

Kisebb mennyiségben 64 fillértől feljebb. Egész hordó vételnél előnyök.

Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlva, maradtam Csíkszereda, 1909. szeptember hó.

Özv. Karda Lajosné.

Pontos kiszolgálás!

Pék-üzlet áthelyezése Csíkszeredában.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy

PÉK-ÜZLETEMET

az Apaffy Mihály-utcában levő saját belsőlegemen épített új üzlethelyiségbe helyeztem át s azt a mai kor igényei szerint berendeztem, ahol a közönség házikenyér sütésait — vasárnap kivételével minden nap délelőtt 10 és 12 óráig eszközölöm.

Szíves pártfogást kérve, maradtam teljes tisztelettel

Beke Ágoston.

Pontos kiszolgálás!

ALAPITTATOTT 1885.

Harkó Lajos

uri szabó-üzlete, Kolozsvárt.

— Szentegyház-utca 2. Státus palota. —
(Sürgöncyim Harkó szabó, Kolozsvár.)

Ajánlja dusan/felszerelt szövetraktárát uni:

Hazai és angol szövegetit.

Vidékre megrendelőknek minta gyűjteményét készséggel küldi meg, mértékével és próba helyett elegendő egy jól álló használt ruha beküldése. Vidéki megrendeléseket jutányos áron pontosan eszközöl.

A „Hargita“-utcában a gőzfürdő átellenében

egy belső telek

kőházzal és melléképületekkel eladó.

Hol? Megmondja a kiadó hivatal!

Favágást

bármely időben elvállal teljesít Kóvér György géplakatos Helyben.

Az 1910. évi

naptárak nagy választékban kaphatók lapunk nyomdájában. 40—80

fillér árak mellett: Szvoboda Miklós könyvkereskedésében, hol „Névjegyek“ legcsinósabban készíttetnek olcsó árrért.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli Részvény-Társaság Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbag ellen	26 fillér.	Borhegyi, hughyajító	26 fillér.	Horgász, étvágygerjesztő	18 fillér
Borszéki Fokut, az ásványvizek királya, köszvény ellen	26	Boholti, üdítő víz	26	Kászonfokut-Salut:ris jód- és lithium tartalmú	18
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen	26	Előpataki, sárgaság ellen	18	Répáti, égyényes ásványviz	18
Bodoki Matild, alkális savanyviz	18	Felsőrákosi Mária, légsóhurut ellen	26	Székely-Selters, idült gyomorbagok ellen	26
Baross, vesebag ellen	26	Hargitaligeti, üdítő ital	26	Sztojkal, cukorbetegség ellen	28

Kérdezze meg az orvost és megtudja, hogy a

természetes ásványviz

gyógyhatása és kellemes íz össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeink a külföld majdnem összes gyógyvizeikkel pótolhatók.

Raktár: Fährndrich Zoltánál (Csíkszereda.)

Építelmélet és fedél-cserepet bármely vasúti állomásra.

Albertfy Sándor

BRASSÓ, Kórház-utca 6. szám.

Sürgöncyim: „ALBERTFY“.

Távbeszélő: 358.

Műszaki s építkezési anyagok üzlete, asphalt és cementipar vállalat.

Elvállal minden a cement és asphalt-ipar szakmába tartozó munkálatokat jótállás és jutányos árak mellett. Raktáron tart portland- és román-cementet, gypset, nádfonatot, tüzálló téglát chamollisztet, elszigetelő és fedéllemezt, köszénkátránzt, carboliumot, fedélmázat, fali és fedéltéglát, meszet, szóval mindennemű építkezési anyagokat olcsó árakban.

A Hungária téglagyár és mészegető művek elárúsió helye.

Pollitzer sérvlambatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, felnöttek és amputáltak részére
Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8. félem

Az intézet szakorvosa bárkiuek teljesen díjtalanul áll rendelkezésére. Az orvos-
Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenörzés! Mérsékelt árak!
Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők 5 K. felfelé

Vidéki megrendeléseket az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközölköttek. Higiénikus cikkek a legfinomabb minőségben, orvosiag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatók. Tucatankint 2—16 K. Ugyanott jelent meg: „Az ember egészsége“ c. orvosi mű, kizárólag sérvbagokkal foglalkozik. E munkát bárkinek borítékban díjtalanul küld az intézet.

T. hölgyközönség szíves figyelmébe!

Országszerte feltűnést keltenek árak és izlés tekintetében

Weiner Mátyás

Budapest, VI. Andrásy 3. sz. divatruház
gyapju, szövet és mosóáru ujdonságai

RAKTÁRRÁ ÉRKEZTEK:

Hommepun, Setland, Diagonal chewiott, Noppe, Ottóman, Cotelain, Kamgarn és Rips gyapjukelme ujdonságok, méterje 48 kr.-tól 4.50-ig. Blouse és pongyolakelmék, bársonyok 65 kr.-tól feljebb. Oriási választékban angol flanellek, tennis-kelmék, nyomott és szövött baichettek, méterje 19 kr.-tól 75-ig. Csipkeszövet ujdonságok, légihímzések, színházi kendők és fátyolok stb. stb. Mintákat vidékre kívánatra készséggel küld — 20 koronán felüli megrendeléseket bermentve szállit.

8—0

Littke L. pezsgőborgyár-telepe

PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3. szám.

Frigyes főherceg ő császári és királyi fensége
Salvator Lipót főherceg ő cs. és kir. fensége és a
Nemzetközi, Hálókocsi- és „Európai Express-
vonat-Társaság“ SZÁLLITÓJA.

46—52

PEZSGŐFAJOK:

Sport „GRAND VIN SEC“, „FOR ENGLAND“ (savanykás).
Casino „EXTRA SEC“, Britania „Extra Dry“ cukor nélkül,

A legolcsóbb bevásárlási forrás

FEKETE VILMOS

illatszertárában, Csíkszereda (Fötér).

Kaphatók a legfinomabb illatszerek de kagamonként és mindennemű ar- és kézápoló szerek. Gyógy- és virágszappan

Az Inda-sósborszesz főlerakata.

Petrol-hajszesz korpa és hajkihullás ellen. Hajrak-regenerátor az őszülő hajnak visszaadja az eredeti ifjúkori színet, valamint mindennemű különleges-ségek raktára. A Thymol és Stomainségfogató szerek a legjobbak. A Trifoleum (hajpetrol) hölgyeknek állandó l. ápolásához nélkülözhetetlen. A Honey Jelly a legfinomabb kézfinomító

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban eszközölk. 51

AKI BUTORT Budapestben akar vásárolni,

saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekintli

„Budapesti Asztalos Ipartestület“ védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK és HITELSZÖVETKEZET

árucsarnokait, melyek a következő helyekek vannak: VIII. József-körut 28. sz. (Békkocsis-utca sarkán). IV. Ferenciek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában). Ezen szövötkezet az „Országos Központi Hitelszövötkezet“ tagja s ennek felügyelete alatt áll. Vásárlási kényyszer teljesen kizárva. Stilszerű, modern lakberendezések.

Jutányos árak! Szavatosság az áru minőségeért

Az árucsarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és kárpitosok dolgoznak.